

Sondag, 30 Augustus 2026

Skriflesing: Jona 4:1-11

Tema: Die ongemak van genade.

Skriflesing

Jona 4:1-11

Het jy rede om kwaad te word?

¹Hieroor was Jona baie ontevrede en hy het baie kwaad geword. ²Hy het tot die Here gebid en gesê: “Ag, Here, ek het dit geweet toe ek nog in my land was. Daarom het ek reg in die begin na Tarsis toe gevlug. Ek het geweet U is ’n genadige en barmhartige God, lankmoedig en vol liefde. U sien maklik af van die straf wat U aangekondig het.

³“Laat ek nou maar sterf, Here, want dit is vir my beter om te sterf as om te lewe.”

⁴Toe vra die Here vir hom: “Het jy rede om kwaad te word?”

⁵Jona is toe uit die stad uit. Hy het oos van die stad gaan sit en vir hom ’n skerm gebou. Hy het daaronder in die skaduwee gaan sit om te sien wat in die stad gebeur.

⁶Toe laat die Here God ’n komkommerplant opkom, en dit het bo-oor Jona gerank om skaduwee te gee vir sy kop en om hom van sy misnoeë te bevry. Jona was baie bly oor die komkommerplant.

⁷Die volgende môre met dagbreek laat God toe ’n wurm kom, en dit het aan die komkommerplant gevreet, sodat dit verdroog het. ⁸Toe die son opkom, het God ’n skroeiende sterk wind uit die ooste laat waai. Die son het vir Jona op sy kop gestee, en hy het baie swak geword en gewens om maar liever te sterf. Hy het gesê: “Dit is vir my beter om te sterf as om te lewe.”

⁹Toe vra God vir Jona: “Het jy rede om kwaad te word oor die komkommerplant?” en Jona antwoord: “Ek het rede genoeg: ek is besig om te sterf!”

¹⁰Die Here het vir Jona gesê: “Jy is besorg oor die komkommerplant waarvoor jy nie gewerk het nie en wat jy nie versorg het nie. Dit het oornag opgekom en oornag is dit dood. ¹¹Maar Ek mag nie besorg wees oor die groot stad Nineve nie, ’n stad waarin daar meer as honderd en twintig duisend mense is wat nie weet wat reg of verkeerd is nie, en ook nog baie diere?”

Jeremia 23:29 – ‘My woord is soos vuur, sê die Here, soos ‘n hamer waarmee klippe stukkend gebreek word.’

Preek

Geliefdes in ons Here Jesus Christus,

Inleiding

Genade klink altyd mooi totdat dit iemand bereik vir wie ons dit nie sou gekies het nie.

Ons hou daarvan om te hoor dat God vergewe. Ons sing oor sy liefde, ons bid vir sy genade, en by die Nagmaal ontvang ons brood en wyn as tekens daarvan. Maar Jona 4 stel 'n ongemaklike vraag: **Wat gebeur wanneer God se genade verder strek as wat ons gemaklik vind?**

Dit is presies waar Jona hom bevind.

Nineve het tot bekering gekom. Die mense het gereageer op God se waarskuwing. God het die ramp wat Hy aangekondig het, nie oor hulle gebring nie.

Dit behoort tog goeie nuus te wees.

Maar Jona is kwaad.

Dit is een van die vreemde en eerlike oomblikke in die Bybel. Die profeet is nie kwaad omdat God afwesig is nie. Hy is kwaad omdat God genadig is.

En miskien is dit presies waarom hierdie gedeelte vandag nog so nodig is.

Agtergrond

Om Jona se reaksie te verstaan, moet ons onthou wie Nineve was.

Nineve was 'n belangrike stad van die Assiriese wêreld. Assirië was berug vir sy militêre mag en wreedheid. Vir iemand uit Israel was Nineve dus nie bloot 'n vreemde stad nie. Dit het alles verteenwoordig wat bedreigend, gewelddadig en vyandig was.

Wanneer God vir Jona stuur om daar te gaan preek, is sy weerstand dus nie net omdat hy bang is nie. Hy wil eintlik nie hê dat Nineve 'n kans moet kry nie.

In hoofstuk 1 vlug hy weg. God bring hom terug. In hoofstuk 2 bid hy uit die diepte. In hoofstuk 3 gaan hy uiteindelik na Nineve. Die mense luister en bekeer hulle.

En dan kom hoofstuk 4.

Jona sê iets merkwaardigs. Hy erken dat hy van die begin af geweet het hoe God is:

“Ek het geweet U is 'n genadige en barmhartige God, lankmoedig en vol liefde.”

Jona se probleem is dus nie dat hy God verkeerd verstaan het nie.

Sy probleem is dat hy God té goed verstaan.

Hy weet God kan Nineve vergewe.

En dit maak hom ongemaklik.

Sleutelgedagte 1: Genade ontbloot wat in ons hart leef

Jona se kwaadheid wys iets wat diep in hom leef.

Hy wou graag hê God moes genadig wees met hóm. Toe hy in die see sink, wou hy gered word.

Toe hy in die vis was, het hy gebid. Toe God hom 'n tweede kans gee, het hy dit aanvaar.

Maar nou het Nineve ook genade ontvang.

En skielik raak genade ingewikkeld.

Dit is maklik om genade te ontvang.

Dit is moeiliker om te aanvaar dat God dit ook gee aan mense wat ons teleurgestel het, mense wat ons seergemaak het, mense met wie ons verskil, of mense van wie ons baie min dink.

Daarom vra Jona 4 nie net: "Glo jy in God se genade?" nie.

Die vraag is eerder:

Hoe ver mag God se genade volgens jou strek?

Ons trek maklik ons eie lyne.

Ons dink dalk: Daardie mens het te veel gedoen.

Daardie persoon het dit nie verdien nie.

Daardie familie het te veel skade veroorsaak.

Daardie mens behoort eers te bewys dat hy verander het.

En tog werk genade juis anders.

Genade is nie betaling vir goeie gedrag nie.

Genade is iets wat ontvang word omdat God genadig is.

Dit is ook waarom die Nagmaal vandag so belangrik is.

Ons kom nie na die tafel met 'n lys van prestasies nie.

Ons kom nie omdat ons alles reg gedoen het nie.

Ons kom omdat Christus ons nooi.

Die brood en wyn sê vir ons: **Jy leef van genade.**

En wanneer ek dit onthou, word dit moeiliker om my hand om God se genade toe te maak wanneer Hy dit ook vir iemand anders gee.

Sleutelgedagte 2: God gebruik klein dinge om groot dinge in ons bloot te lê

Vanaf vers 5 kry ons 'n vreemde toneel.

Jona gaan sit buite die stad. Hy maak vir hom 'n skuiling en wag om te sien wat met Nineve gaan gebeur.

Dan laat God 'n plant groei om vir Jona skaduwee te gee.

Jona is baie bly oor die plant.

Maar die volgende dag stuur God 'n wurm, die plant verdroog en 'n warm oostewind begin waai.

Skielik is Jona weer kwaad.

Hy is ontsteld oor 'n plant.

En God vra hom: "Het jy rede om kwaad te wees oor die plant?"

Hier word iets amper pynlik duidelik.

Jona is diep ontsteld oor iets wat sy gemak beïnvloed, maar hy is onverskilliger oor 'n hele stad vol mense.

Hy het medelye met sy eie ongemak, maar min medelye met Nineve.

Ons kan maklik dieselfde doen.

Ons kan baie ontsteld raak wanneer ons planne verander.

Wanneer ons beheer verloor.

Wanneer ons gemak versteur word.

Wanneer iets nie verloop soos ons wou hê nie.

Maar God gebruik soms juis daardie klein irritasies om 'n groter vraag in ons hart oop te maak:

Waaroor gee ek werklik om?

Soms leer 'n verdroogde "plant" ons meer oor onself as wat ons graag wil erken.

God veroordeel Jona nie bloot nie. Hy leer hom.

Die plant word 'n soort spieël waarin Jona sy eie hart moet sien.

En God doen dit steeds.

Soms gebruik Hy gewone dinge, frustrasies, mense, teleurstellings en onverwagte situasies om ons te wys waar ons harte klein geword het.

Sleutelgedagte 3: God se hart is groter as ons grense

Die boek Jona eindig met 'n vraag.

God sê vir Jona dat hy jammer voel oor 'n plant waarvoor hy niks gedoen het nie.

En dan vra God: Sou Ek dan nie besorg wees oor Nineve, die groot stad, met sy baie mense nie?

En daar eindig die boek.

Jona antwoord nie.

Dit is merkwaardig.

Ons weet nie of Jona uiteindelik verstaan het nie.

Ons weet nie of sy hart verander het nie.

Die vraag hang in die lug.

En dit is waarskynlik die punt.

Want die vraag is nie net vir Jona nie.

Dit is vir ons.

Kan ons saamleef met 'n God wie se genade groter is as ons eie grense?

Ons wil graag hê God moet regverdig wees wanneer dit oor ander mense gaan.

Maar wanneer dit by onself kom, hoop ons Hy sal genadig wees.

Jona 4 dwing ons om daardie spanning raak te sien.

God se hart is groter as ons voorkeure.

Groter as ons geskiedenis.

Groter as ons etikette.

Groter as ons oordeel.

En die Nagmaal maak dit vandag sigbaar.

Hier by die tafel is daar nie mense wat genade verdien en ander wat dit net-net ontvang nie.

Ons staan almal op dieselfde grond.

Ons almal ontvang.

Ons almal leef van Christus se genade.

Die tafel vra daarom nie net: "Het jy genade ontvang?" nie.

Dit vra ook:

Het die genade wat jy ontvang het, jou hart groter gemaak?

Slot

Jona wou hê God moes Nineve verander.

Maar aan die einde van die boek is dit Jona se hart wat God probeer verander.

Dit is dalk die diepste boodskap van hierdie gedeelte.

God se genade verander nie net die mense vir wie ons bid nie.

Dit wil ook óns verander.

Dit wil ons oordeel sagter maak.

Dit wil ons harte ruimer maak.

Dit wil ons leer om mense te sien soos God hulle sien.

Vandag kom ons na die Nagmaal.

Ons neem brood.

Ons drink uit die beker.

En elke teken sê dieselfde ding:

Jy is hier uit genade.

Nie omdat jy dit verdien nie.

Nie omdat jy beter is nie.

Nie omdat jou geloof altyd sterk was nie.

Maar omdat Christus Homself gegee het.

En dan kom die ongemaklike deel van genade.

Die genade wat my insluit, sluit dalk ook iemand in wat ek sou uitsluit.

Die hand wat my vashou, reik dalk ook na iemand teenoor wie ek nog kwaad is.

Die tafel waar ek welkom is, herinner my dat ek nie die een is wat besluit wie God mag liefhê nie.

Daarom eindig Jona met 'n vraag.

En vandag moet ons dit beantwoord.

Sal ek net God se genade ontvang, of sal ek ook toelaat dat sy genade my hart verander?

Amen